

بررسی عوامل رفتاری موثر بر در خصوص پایداری تولید محصول سویا از منظر کشاورزان شهرستان بوئین زهرا

پیمان فلسفی^۱، سمیه جنگ چپ کاشانی^۲

استادیار پژوهش - رئیس موسسه علمی کاربردی جهاد کشاورزی و دانشجوی ترم آخر دکتری توسعه کشاورزی

p.falsafi@areo.ir

امروزه نگرانی های روز افزونی در خصوص اثرات مخرب فناوریهای کشاورزی نوین بر روی محیط زیست و منابع طبیعی و نیز قابلیت پایداری بلندمدت سیستمهای زراعی وجود دارد. آلودگی و فرسایش خاک، آلودگی آب، استفاده بیش از حد از مواد شیمیایی، هرزرفتن آب، کاهش سفره های آب زیرزمینی، بخش کوچکی از نگرانیهای متخصصان محیط زیست، اکولوژیستها، متخصصان کشاورزی، سیاستگذاران و مردم هستند. به رغم این اثرات زیست محیطی، کشاورزی نوین در بسیاری از تحولات اقتصادی و اجتماعی در کشورهای صنعتی و جهان سوم نیز دخیل است. هدف پژوهش بررسی عوامل موثر بر دیدگاه کشاورزان شهرستان بوئین زهرا در خصوص ضرورت بکارگیری شاخص های پایداری تولید است. روش پژوهش کاربردی است که به روش علی - مقایسه‌ای انجام شد. جامعه آماری تولید کنندگان سویا است. حجم نمونه به کمک فرمول کوکران ۱۰۸ نفر محاسبه و انتخاب از روش تصادفی ساده است. ابزار اصلی جمع آوری اطلاعات پرسشنامه بود که روایی آن بر اساس نظرات اساتید کشاورزی و پایایی ابزار نیز با آزمون مقدماتی انجام و مقدار آلفا ۰.۸۹٪ شد. برای تحلیل داده ها از آزمون های همبستگی و رگرسیون چندمتغیرها استفاده گردید. نتایج یافته هان نشان داد که بین متغیرهای توجه به علائق بهره برداران، یادگیری جهت پایداری کشاورزی، توجه به نیازهای بهره برداران و نگرش مثبت به حفظ منابع طبیعی با متغیر نگرش متخصصان در رابطه با ضرورت بکارگیری کشاورزی پایدار در سطح ۹۵ درصد رابطه معنی دار وجود داشت. این رابطه برای متغیرهای میزان آگاهی از تاثیر کشاورزی متعارف بر تخریب محیط زیست، آگاهی از مزایای کشاورزی پایدار و تشویق بهره برداران به انجام کشت پایدار با متغیر نگرش تولید کنندگان در خصوص ضرورت بکارگیری سیستم پایداری تولید در سطح ۹۹ درصد معنی دار بود. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که از میان متغیرهای مستقل، اولین متغیر یعنی میزان آگاهی از تاثیر کشاورزی متعارف بر تخریب محیط زیست بیشترین دلیل و ضرورت روانشناسانه در ضرورت بکارگیری توسعه پایدار بود. پس از آن متغیر تشویق بهره برداران به انجام کشت پایدار و سپس تغییر آگاهی از مزایای کشاورزی پایدار، توجه به نیازهای بهره برداران و یادگیری جهت پایداری کشاورزی، دارا بیشترین نقش بر متغیر وابسته بودند که ۳۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته را تبیین نمودند.

واژه های کلیدی: پایداری تولید، عوامل رفتاری، سویا